

An Bhruiséil, 11 Iúil 2023
(OR. en)

11158/1/23
REV 1

ECOFIN 682
UEM 216
SOC 507
EMPL 358
COMPET 702
ENV 781
EDUC 294
RECH 326
ENER 417
JAI 929
GENDER 158
ANTIDISCRIM 152
JEUN 196
SAN 433

NÓTA

ó:	Ardrúnaíocht na Comhairle
chuig:	Coiste na mBuanionadaithe/An Chomhairle
Uimh. an doic. roimhe seo:	11158/23
Uimh. an doic. ón gCoim.:	COM(2023) 626 final
Ábhar:	MOLADH ÓN gCOMHAIRLE maidir le Clár Náisiúnta na Fionlainne um Athchóiriú 2023 agus lena dtugtar tuairim ón gComhairle maidir le Clár Cobhsaíochta na Fionlainne 2023

Gheobhaidh na toscaireachtaí, i gceangal leis seo, an dréachtmholadh thuasluaite ón gComhairle, mar a pléadh sa Chomhairle agus sa Chomhairle Eorpach é, bunaithe ar an Moladh ón gCoimisiún COM(2023)626 final.

MOLADH ÓN gCOMHAIRLE

an ...

**maidir le Clár Náisiúnta na Fionlainne um Athchóiriú 2023 agus lena dtugtar tuairim
ón gComhairle maidir le Clár Cobhsaíochta na Fionlainne 2023**

TÁ COMHAIRLE AN AONTAIS EORPAIGH,

Ag féachaint don Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpach, agus go háirithe Airteagal 121(2)
agus Airteagal 148(4) de,

Ag féachaint do Rialachán (CE) Uimh. 1466/97 ón gComhairle an 7 Iúil 1997 maidir leis
an bhfaireachas ar riochtaí buiséadacha, agus an faireachas ar bheartais eacnamaíocha agus
a gcomhordú¹, a neartú agus go háirithe Airteagal 5(2) de,

Ag féachaint don mholadh ón gCoimisiún Eorpach,

Ag féachaint do na rúin ó Pharlaimint na hEorpa,

Ag féachaint do na conclúidí ón gComhairle Eorpach,

Ag féachaint don tuairim ón gCoiste Fostaíochta,

Ag féachaint don tuairim ón gCoiste Eacnamaíoch agus Airgeadais,

Ag féachaint don tuairim ón gCoiste um Chosaint Shóisialta,

Ag féachaint don tuairim ón gCoiste um Beartas Eacnamaíoch,

De bharr an mhéid seo a leanas:

¹ IO L 209, 2.8.1997, lch. 1.

- (1) Tháinig Rialachán (AE) 2021/241 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle², lenar bunaíodh an tSaoráid Téarnaimh agus Athléimneachta ('an tSaoráid'), i bhfeidhm an 19 Feabhra 2021. Leis an an tSaoráid, soláthraítear tacaíocht airgeadais do na Ballstáit chun athchóirithe agus infheistíocht a chur chun feidhme, agus í mar spreagadh fioscach arna mhaoiniú ag an Aontas. I gcomhréir le tosaíochtaí an tSeimeastair Eorpaigh, leis an tSaoráid, rannchuidítear le téarnamh eacnamaíoch cuimsitheach agus le cur chun feidhme athchóirithe agus infheistíochtaí atá inbhuanaithe agus a spreagann fás, go háirithe athchóirithe agus infheistíochtaí chun an t-aistriú glas agus an t-aistriú digiteach a chur chun cinn agus chun cur le hathléimneacht gheilleagair na mBallstát. Cuidíonn sí freisin ó thaobh an t-airgeadas poiblí a neartú agus borradh a chur faoin bhfás agus faoin gcruthú post sa mheántéarma agus san fhadtéarma, ó thaobh an comhtháthú críochach a fheabhsú laistigh den Aontas agus ó thaobh tacú le cur chun feidhme leanúnach Cholún Eorpach na gCeart Sóisialta. Rinneadh an ranníocaíocht airgeadais uasta in aghaidh an Bhallstáit faoin tSaoráid a thabhairt cothrom le dáta an 30 Meitheamh 2022, i gcomhréir le hAirteagal 11(2) de Rialachán (AE) 2021/241.

² Rialachán (AE) 2021/241 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 12 Feabhra 2021 lena mbunaítear an tSaoráid Téarnaimh agus Athléimneachta (IO L 57, 18.2.2021, lch. 17).

- (2) An 22 Samhain 2022, ghlac an Coimisiún an Suirbhé Bliantúil don Fhás Inbhuanaithe 2023, rud a chuir tús le Seimeastar Eorpach 2023 um chomhordú an bheartais eacnamaíoch. An 23 Márta 2023, d'fhorghuainigh an Chomhairle Eorpach tosaíochtaí an tSuirbhé Bliantúil don Fhás Inbhuanaithe 2023, tosaíochtaí atá dírithe ar na ceithre ghné den inbhuanaitheacht iomaíoch. An 22 Samhain 2022, ar bhonn Rialachán (AE) Uimh. 1176/2011 ó Pharlaimint na hEorpa agus gComhairle³, ghlac an Coimisiún freisin Tuarascáil 2023 maidir leis an Sásra Foláirimh, tuarascáil nár sainaithníodh an Fhionlainn inti mar cheann de na Ballstáit a bhféadfadh míchothromaíochtaí a bheith ag baint di nó a d'fhéadfadh a bheith i mbaol míchothromaíochtaí. Mar sin, ní bheadh gá le grinn-athbhreithniú. An dáta céanna, ghlac an Coimisiún tuairim freisin maidir le dréachtphlean buiséadach na Fionlainne 2023. Ghlac an Coimisiún moladh freisin le haghaidh moladh ón gComhairle maidir le beartas eacnamaíoch an limistéir euro agus togra le haghaidh Thuarascáil Chomhpháirteach 2023 ar Fhostaíocht, ina ndéantar anailís ar chur chun feidhme na dTreoirínte Fostaíochta agus phrionsabail Cholún Eorpach na gCeart Sóisialta. Ghlac an Chomhairle an Moladh maidir le beartas eacnamaíoch an limistéir euro⁴ ('Moladh 2023 maidir leis an limistéir euro') an 16 Bealtaine 2023 agus an Tuarascáil Chomhpháirteach ar Fhostaíocht an 13 Márta 2023.
- (3) Cé go bhfuil athléimneacht shuntasach á léiriú ag geilleagair an Aontais, tá drochthionchar ag an gcomhthéacs geopholaitiúil orthu fós. Agus an tAontas ag seasamh go daingean leis an Úcráin, tá clár oibre beartais eacnamaíoch agus shóisialta an Aontais dírithe sa ghearrthéarma ar dhrochthionchar na suaití fuinnimh a laghdú, i gcás teaghlaigh leochaileacha agus gnólachtaí leochaileacha araon, agus sa mheántéarma ar iarrachtaí a choinneáil ar bun chun an t-aistriú glas agus an t-aistriú digiteach a bhaint amach, ar thacaíocht a thabhairt d'fhás inbhuanaithe cuimsitheach, ar an gcobhsaíocht mhaicreacnamaíoch a chosaint agus ar an athléimneacht a mhéadú. Tá sé dírithe go láidir freisin ar iomaíochas agus táirgiúlacht an Aontais a mhéadú.

³ Rialachán (AE) Uimh. 1176/2011 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 16 Samhain 2011 maidir le míchothromaíochtaí maicreacnamaíocha a chosc agus a cheartú (IO L 306, 23.11.2011, lch. 25).

⁴ Moladh ón gComhairle an 16 Bealtaine 2023 maidir le beartas eacnamaíoch an limistéir euro (IO C 180, 23.5.2023, lch. 1).

- (4) An 1 Feabhra 2023, d’eisigh an Coimisiún teachtaireacht dar teideal ‘Plean Tionsclaíoch an Chomhaontaithe Ghlais don Ré Ghlan-Nialasach’ (‘Plean Tionsclaíoch an Chomhaontaithe Ghlais’). Is é is aidhm do Phlean Tionsclaíoch an Chomhaontaithe Ghlais borradh a chur faoi iomaíochas thionscal glan-nialasachta an Aontais agus tacú leis an aistriú tapa chuig an aeráidneodracht. Is comhlánú é ar na hiarrachtaí leanúnacha faoin gComhaontú Glas don Eoraip agus faoi REPowerEU. Is é is aidhm dó freisin timpeallacht níos tapúla a sholáthar chun acmhainneacht mhonaraíochta an Aontais a mhéadú i dtaca leis na teicneolaíochtaí glan-nialasachta agus leis na táirgí glan-nialasachta a bhfuil gá leo chun spriocanna uailmhianacha aeráide an Aontais a bhaint amach, agus chun a áirithiú go mbeidh rochtain ar amhábhair chriticiúla ábhartha, lena n-áirítear trí fhoinsiú a éagsúlú, trí shaothrú cuí a dhéanamh ar acmhainní geolaíochta sna Ballstáit agus trí athchúrsáil na n-amhábhair a uasmhéadú. Is ar cheithre cholún atá Plean Tionsclaíoch an Chomhaontaithe Ghlais bunaithe: timpeallacht rialála intuartha agus shimplithe, rochtain níos tapúla ar mhaoiniú, scileanna a fheabhsú, agus trádáil oscailte do shlabhraí soláthair athléimneacha. An 16 Márta 2023, d’eisigh an Coimisiún teachtaireacht eile dar teideal ‘Iomaíochas fadtéarmach an Aontais: níos faide ar aghaidh ná 2030’, teachtaireacht a leagadh amach de réir naoi spreagadh a threisiónn a chéile ar mhaithe le hoibriú i dtreo creat rialála lena bhfeabhsófaí an fás. Socraítear leis tosaíochtaí beartais arb é is aidhm dóibh feabhsuithe struchtúracha, bearta infheistíochta dea-dhírthe agus rialála a áirithiú le haghaidh iomaíochas fadtéarmach an Aontais agus a Bhallstát. Cuidíonn na moltaí thíos ó thaobh aghaidh a thabhairt ar na tosaíochtaí sin.

- (5) In 2023, tá an Seimeastar Eorpach um chomhordú an bheartais eacnamaíoch fós ag forbairt i gcomhréir le cur chun feidhme na Saoráide. Tá cur chun feidhme iomlán na bpleananna téarnaimh agus athléimneachta fós riachtanach chun go mbainfear amach na tosaíochtaí beartais faoin Seimeastar Eorpach, ós rud é go dtugann na bpleananna aghaidh ar iomlán na moltaí tírshonracha ábhartha a eisíodh le blianta beaga anuas, nó ar fhothacar mór díobh. Tá moltaí tírshonracha 2019, 2020 agus 2022 fós chomh hábhartha céanna maidir le bpleananna téarnaimh agus athléimneachta arna n-athbhreithniú, arna dtabhairt cothrom le dáta nó arna leasú i gcomhréir le hAirteagail 14, 18 agus 21 de Rialachán (AE) 2021/241.
- (6) Is é is aidhm do Rialachán (AE) 2023/435 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle⁵ ('Rialachán REPowerEU'), a glacadh an 27 Feabhra 2023, deireadh a chur go tapa le spleáchas an Aontais ar allmhairí breosla iontaise ón Rúis. Cuirfidh sé sin le slándáil fuinnimh agus le héagsúlacht sholáthar fuinnimh an Aontais, agus ag an am céanna, méadóidh sé glacadh na bhfoinsí in-athnuaite fuinnimh, acmhainneachtaí stórála fuinnimh agus an éifeachtúlacht fuinnimh. Le Rialachán REPowerEU, cuirtear ar chumas na mBallstát caibidil nua REPowerEU a chur lena bpleananna náisiúnta téarnaimh agus athléimneachta chun go maoinofar athchóirithe agus infheistíochtaí ríthábhachtacha a chuideoidh le cuspóirí REPowerEU a bhaint amach. Cuideoidh na hathchóirithe agus na hinfeistíochtaí sin freisin ó thaobh borradh a chur faoi iomaíochas thionscal glan-nialasachta an Aontais mar a leagtar amach i bPlean Tionsclaíoch an Chomhaontaithe Ghlais, agus tabharfaidh siad aghaidh ar na moltaí tírshonracha a bhaineann le fuinneamh arna n-eisiúint chuig na Ballstáit in 2022 agus, i gcás inarb infheidhme, in 2023. Le Rialachán REPowerEU, tugtar isteach catagóir nua de thacaíocht airgeadais neamh-in-aisíochta, atá á cur ar fáil do na Ballstáit chun athchóirithe agus infheistíochtaí nua a bhaineann le fuinneamh a mhaoiniú faoina bpleananna téarnaimh agus athléimneachta.

⁵ Rialachán (AE) 2023/435 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 27 Feabhra 2023 lena leasaítear Rialachán (AE) 2021/241 a mhéid a bhaineann le caibidlí REPowerEU i bpleananna téarnaimh agus athléimneachta agus lena leasaítear Rialacháin (AE) Uimh. 1303/2013, (AE) 2021/1060 agus (AE) 2021/1755, agus Treoir 2003/87/CE (IO L 63, 28.2.2023, lch. 1).

(7) An 8 Márta 2023, ghlac an Coimisiún teachtaireacht lena gcuirtear treoraíocht ar fáil maidir leis an mbeartas fioscach 2024 ('teachtairacht an 8 Márta 2023'). Is é is aidhm di tacú le hullmhú chláir na mBallstáit um chobhsaíocht agus um chóineasú, agus an comhordú beartais a neartú ar an gcaoi sin. Thug an Coimisiún chun cuimhne go ndéanfar clásal éalaithe ginearálta an Chomhshocraithe Cobhsaíochta agus Fáis a dhíghníomhachtú i ndeireadh 2023. D'éiligh an Coimisiún go mbeadh beartais fhioscacha ann in 2023-2024 a d'áiritheodh an inbhuanaitheacht fiachais sa mheántéarma agus a mhéadódh an acmhainneacht fáis ar bhealach inbhuanaithe agus iarradh ar na Ballstáit a leagan amach ina gclár um chobhsaíocht agus um chóineasú 2023 conas a áiritheoidh a bpleananna fioscacha go n-urramófar luach tagartha an Chonartha, is é sin 3 % den olltáirgeacht intíre (OTI), agus go n-áiritheofar laghdú inchreidte leanúnach an fhiachais, sin nó conas a choinneofar an fiachas ar leibhéal stuama sa mheántéarma. D'iarr an Coimisiún ar na Ballstáit freisin deireadh a chur de réir a chéile le beartais fhioscacha náisiúnta arna dtabhairt isteach chun teaghlaigh agus gnólachtaí a chosaint ar shuaitheadh na bpraghsanna fuinnimh, agus deireadh a chur ar dtús leis na beartais is lú a spriocdhíródh. Thug sé le fios, dá mba rud é gur ghá síneadh a chur le bearta tacaíochta mar gheall ar bhrú a bheith ann an athuair ó thaobh phraghas an fhuinnimh de, gur cheart do na Ballstáit na bearta sin a spriocdhíriú ar theaghlaigh leochaileacha agus ar ghnólachtaí leochaileacha ar bhealach níos fearr. Luaigh an Coimisiún go ndéanfaí na moltaí fioscacha a chainníochtú agus a dhifreáil. Thairis sin, mar a mholtar sa teachtaireacht uaidh an 9 Samhain 2022 maidir le treoirlínte le haghaidh athchóiriú ar chreat rialachais eacnamaíoch an Aontais Eorpaigh, go ndéanfaí na moltaí fioscacha sin a fhoirmliú ar bhonn an ghlanchaiteachais phríomhúil. Mhol sé do na Ballstáit uile leanúint ar aghaidh ag cosaint na hinfheistíochta a mhaoinítear go náisiúnta agus a áirithiú go n-úsáidfean an tSaoráid agus cistí eile an Aontais go héifeachtach, go háirithe i bhfianaise an aistrihe ghlais agus an aistrihe dhigitigh agus na gcuspóirí athléimneachta. Thug an Coimisiún le fios go molfaidh sé don Chomhairle tús a chur, in earrach na bliana 2024, le nósanna imeachta um easnamh iomarcach atá bunaithe ar easnaimh, ar bhonn na sonraí olltoraidh maidir le 2023, i gcomhréir leis na forálacha dlíthiúla atá ann faoi láthair.

- (8) An 26 Aibreán 2023, chuir an Coimisiún i láthair tograí reachtacha chun athchóiriú cuimsitheach ar rialacha rialachais eacnamaíoch an Aontais a chur chun feidhme. Is é is príomhchuspóir do na tograí inbhuanaitheacht an fhiachais phoiblí a neartú agus fás inbhuanaithe agus cuimsitheach a chur chun cinn sna Ballstáit uile trí athchóirithe agus trí infheistíochtaí. Sna tograí uaidh, díríonn an Coimisiún ar an úinéireacht náisiúnta a fheabhsú, ar an gcreat a shimpliú agus gluaiseacht i dtreo fócas níos meántearmaí, in éineacht le forfheidhmiú éifeachtach agus níos comhleanúnaí. De réir na gConclúidí ón gComhairle an 14 Márta 2023 maidir le treoirlínte le haghaidh athchóiriú ar chreat rialachais eacnamaíoch an Aontais, is é an cuspóir atá ann an obair reachtach a thabhairt i gcrích in 2023.
- (9) An 27 Bealtaine 2021, chuir an Fhionlainn a plean náisiúnta téarnaimh agus athléimneachta faoi bhráid an Choimisiúin, i gcomhréir le hAirteagal 18(1) de Rialachán (AE) 2021/241. De bhun Airteagal 19 de Rialachán (AE) 2021/241, rinne an Coimisiún measúnú ar ábharthacht, éifeachtacht, éifeachtúlacht agus comhleanúnachas an phlean téarnaimh agus athléimneachta, i gcomhréir leis na treoirlínte measúnaithe a leagtar amach in Iarscríbhinn V a ghabhann leis an Rialachán sin. An 29 Deireadh Fómhair 2021, ghlac an Chomhairle a Cinneadh Cur Chun Feidhme maidir le formheas an mheasúnaithe ar an bplean téarnaimh agus athléimneachta le haghaidh na Fionlainne⁶. Tá scaoileadh na dtráthchodanna ag brath ar chinneadh a bheith glactha ag an gCoimisiún, i gcomhréir le hAirteagal 24(5) de Rialachán (AE) 2021/241, cinneadh á rá go bhfuil an Fhionlainn tar éis na ngarspriocanna agus na spriocanna ábhartha a leagtar amach sa Chinneadh Cur Chun Feidhme ón gComhairle a chomhlíonadh go sásúil. Tuigtear gurb é atá i gceist le comhlíonadh sásúil, nach ndeachthas siar ar ghnóthú na ngarspriocanna agus na spriocanna a gnóthaíodh roimhe sin.

⁶ 12524/2021; 12524/2021 ADD 1.

- (10) An 23 Márta 2023, chuir an Fhionlainn a Clár Náisiúnta um Athchóiriú 2023 agus a Clár Cobhsaíochta 2023 isteach, i gcomhréir le hAirteagal 4(1) de Rialachán (CE) Uimh. 1466/97. Chun na naisc atá eatarthu a chur san áireamh, rinneadh measúnú ar an dá chlár le chéile. I gcomhréir le hAirteagal 27 de Rialachán (AE) 2021/241, is léiriú é Clár Náisiúnta um Athchóiriú 2023 ar thuairisciú leathbhliantúil na Fionlainne maidir leis an dul chun cinn atá déanta ó thaobh a plean téarnaimh agus athléimneachta a bhaint amach.
- (11) An 24 Bealtaine 2023, d'fhoilsigh an Coimisiún tuarascáil tíre 2023 don Fhionlainn. Rinneadh measúnú sa tuarascáil sin ar dhul chun cinn na Fionlainne ó thaobh aghaidh a thabhairt ar na moltaí tírshonracha ábhartha a ghlac an Chomhairle idir 2019 agus 2022, agus measadh cur chun feidhme phlean téarnaimh agus athléimneachta na Fionlainne. Ar bhonn na hanailíse sin, léiríodh sa tuarascáil tíre na bearnaí atá ann maidir leis na dúshláin nár tugadh aghaidh orthu sa phlean téarnaimh agus athléimneachta, sin nó nár tugadh aghaidh orthu ach go páirteach, chomh maith le dúshláin nua agus dúshláin atá ag teacht chun cinn. Leis an tuarascáil, rinneadh measúnú freisin ar dhul chun cinn na Fionlainne ó thaobh Colún Eorpach na gCeart Sóisialta a chur chun feidhme agus ó thaobh príomhspríocanna an Aontais maidir le fostaíocht, scileanna agus laghdú na bochtaineachta a bhaint amach, sin agus ar an dul chun cinn i dtreo Spriocanna Forbartha Inbhuanaithe na Náisiún Aontaithe a bhaint amach.

(12) De réir na sonraí arna mbailíochtú ag Eurostat, tháinig laghdú ar easnamh ginearálta rialtas na Fionlainne ó 2.8 % de OTI in 2021 go 0.9 % in 2022, agus tháinig méadú ar an ollfhiachas rialtais ó 72.6 % de OTI ag deireadh 2021 go 73.0 % ag deireadh 2022. An 24 Bealtaine 2023, d'eisigh an Coimisiún tuarascáil faoi Airteagal 126(3) den Chonradh. Rinneadh plé sa tuarascáil sin ar staid bhuiséadach na Fionlainne, ós rud é gur sháraigh a hollfhiachas rialtais in 2022 luach tagartha an Chonartha maidir le OTI de 60 % agus nár urramaíodh an tagarmharc maidir le fiachas a laghdú. Thángthas ar an gconclúid sa tuarascáil nár comhlíonadh an critéar fiachais. I gcomhréir le teachtaireacht an 8 Márta 2023, níor mhol an Coimisiún nósanna imeachta nua um easnamh iomarcach a thionscnamh in earrach na bliana 2023. Ina dhiaidh sin, shonraigh an Coimisiún go molfadh sé don Chomhairle tús a chur, in earrach na bliana 2024, leis na nósanna imeachta um easnamh iomarcach atá bunaithe ar easnaimh, ar bhonn na sonraí olltoraidh maidir le 2023. Ba cheart don Fhionlainn é sin a chur san áireamh i bhfeidhmiú bhuiséad 2023 na Fionlainne agus an dréachtphlean buiséadach do 2024 á ullmhú aici.

- (13) Na bearta beartais fhioscaigh a glacadh chun tionchar eacnamaíoch agus sóisialta an mhéadaithe ar phraghsanna fuinnimh a mhaolú, is bearta iad a d’imir tionchar ar chomhardú ginearálta an rialtais. In 2022, áiríodh leis na bearta beartais fhioscaigh sin lena laghdaítear ioncam méadú sealadach ar chostais chomaitéireachta inasbhainte agus méadú ar asbhaintí cánach teaghlaigh maidir le hathchóiriú ar chórais téimh, cé gur áiríodh sna bearta beartais fhioscaigh sin lena méadaítear caiteachas méadú innéacs ar shochair shóisialta agus ar shochair bhreise linbh a íoc, arb é is aidhm dóibh feabhas a chur ar chumhacht ceannaigh na dteaghlach ar ioncam íseal agus aghaidh a thabhairt ar na costais a eascraíonn as boilsciú. Measann an Coimisiún gurb é an glanchostas buiséadach a bhain leis na bearta sin in 2022 0.1 % de OTI. Ina theannta sin, an costas buiséadach a bhain le cosaint shealadach a thabhairt do dhaoine easáitithe ón Úcráin, costas a meastar a bheith ina 0.1 % de OTI in 2022, sin rud eile a d’imir tionchar ar chomhardú ginearálta an rialtais. An tráth céanna, an costas a mheastar a bhaineann le bearta éigeandála sealadacha a bhain le géarchéim COVID-19, chuaigh an costas sin i laghad ionas gur 0.2 % de OTI a bhí ann in 2022, le hais 2.0 % in 2021.
- (14) An 18 Meitheamh 2021, mhol an Chomhairle go gcoinneodh an Fhionlainn⁷ staid fhioscach thacúil in 2022, lena n-áirítear an spreagadh a tugadh leis an tSaoráid, agus go gcaomhnódh sí infheistíocht arna maoiniú go náisiúnta.

⁷ Moladh ón gComhairle an 18 Meitheamh 2021 ina dtugtar tuairim ón gComhairle maidir le Clár Cobhsaíochta 2021 na Fionlainne (IO C 304, 29.7.2021, lch. 126).

- (15) De réir mheastacháin an Choimisiúin, bhí an staid fhioscach⁸ in 2022 neodrach den chuid is mó, agus -0.1 % de OTI i gceist, mar a mhol an Chomhairle. Mar a mhol an Chomhairle, lean an Fhionlainn de thacaíocht a thabhairt don téarnamh trí infheistíochtaí atá le maoiniú tríd an tSaoráid. 0.3 % de OTI a bhí ann in 2022 le caiteachas arna mhaoiniú ag deontais faoin tSaoráid agus ó chistí eile de chuid an Aontais (0.2 % de OTI a bhí ann in 2021). Le hinfeistíocht a mhaoinítear go náisiúnta, soláthraíodh ranníocaíocht chrapthach 0.0 pointe céatadán leis an staid fhioscach⁹. Dá bhrí sin, chaomhnaigh an Fhionlainn infheistíocht a mhaoinítear go náisiúnta, mar a mhol an Chomhairle. An tráth céanna, an méadú ar an gcaiteachas reatha príomha arna mhaoiniú go náisiúnta (glan ar bhearta nua ioncaim), is rud é trínar soláthraíodh rannchuidiú a bhí neodrach tríd is tríd leis an staid fhioscach, rannchuidiú dar luach 0.1 pointe céatadán. Dá bhrí sin, bhí smacht leordhóthanach ag an bhFionlainn ar an bhfás ar chaiteachas reatha arna mhaoiniú go náisiúnta.
- (16) An cás maicreacnamaíoch atá ina bhuntaca leis na réamh-mheastacháin bhuiséadacha i gClár Cobhsaíochta 2023, is cás é atá i gcomhréir le réamhaisnéis an earraigh 2023 ón gCoimisiún le haghaidh 2023 agus 2024 araon. Tuarann an rialtas go gcrapfaidh fíor-OTI 0.2 % in 2023 agus go dtiocfaidh méadú 1.3 % air ina dhiaidh sin in 2024. I gcomparáid leis sin, tuartar i réamhaisnéis an earraigh 2023 ón gCoimisiún go mbeidh fíorfhás OTI dearfach de 0.2 % ann in 2023 agus 1.4 % in 2024. Beidh an dá shraith de ghlan-onnmhairí réamh-mheasta ar an bpríomhspreagadh fáis in 2023, agus táthar ag súil go dtiocfaidh feabhas níos leithne ar fheidhmíocht eacnamaíoch in 2024 toisc go bhfuiltear ag súil go dtiocfaidh an t-éileamh intíre ar ais chomh maith.

⁸ Is é rud a bhíonn i gceist le tomhas na staide fioscaí an t-athrú ar chaiteachas príomha (glan ar bhearta lánroghnacha ioncaim), gan bearta sealadacha éigeandála a bhaineann le géarchéim COVID-19 a áireamh, ach lena n-áirítear caiteachas a mhaoinítear trí thacaíocht neamh-inaisíochta (deontais) ón tSaoráid agus ó chistí eile de chuid an Aontais, i gcoibhneas le hacmhainneacht fáis mheántearmaigh. Chun tuilleadh sonraí a fháil, féach Bosca 1 sna Táblaí Staidrimh Fhioscaigh.

⁹ Le caiteachas caipitil eile arna mhaoiniú go náisiúnta tugadh rannchuidiú forleathnaitheach 0.2 pointe céatadán de OTI.

(17) I gClár Cobhsaíochta an rialtais 2023, meastar go dtiocfaidh méadú ar easnamh ginearálta an rialtais go 2.6 % de OTI in 2023. Léiríonn an méadú in 2023 go príomha innéacsú na sochar sóisialta, cistiú rialtais láir d'údaráis áitiúla, costais úis níos airde, chomh maith le caiteachas cosanta breise agus infheistíochtaí a bhaineann le taighde agus forbairt (T&F). De réir Chlár Cobhsaíochta 2023, síltear go dtiocfaidh méadú ar an gcóimheas idir fiachas ginearálta an rialtais agus OTI ionas gur 73.0 % a bheidh ann ag deireadh 2022, agus gur 74.4 % a bheidh ann ag deireadh 2023. I réamhaisnéis an earraigh 2023 ón gCoimisiún, tuartar gur 2.6 % de OTI a bheidh san easnamh rialtais in 2023. Tá sé sin ag teacht leis an easnamh a thuartar i gClár Cobhsaíochta 2023. I réamhaisnéis an earraigh 2023 ón gCoimisiún, tuartar go mbeidh cóimheas idir fiachas ginearálta an rialtais agus OTI níos lú ann ag deireadh 2023 – 73.9 %. Is é is cúis leis an difríocht díbhóilsceoir atá beagán níos airde a bhí tuartha i réamhaisnéis an earraigh 2023 ón gCoimisiún.

(18) Na bearta fioscacha a glacadh chun tionchar eacnamaíoch agus sóisialta an mhéadaithe ar phraghsanna fuinnimh a mhaolú, meastar go leanfaidh siad de thionchar a imirt ar chomhardú ginearálta an rialtais in 2023. Is éard atá iontu bearta ar cuireadh síneadh leo ó 2022 (go háirithe: méaduithe sealadacha breise ar chostais chomaitéireachta inasbhainte agus asbhaintí cánach teaghlaigh maidir le hathchóiriú ar chórais téimh) agus bearta nua mar shampla aisíocaíochtaí sealadacha ar bhíllí leictreachais agus creidmheasanna cánach ar leictreachas, chomh maith le laghdú sealadach ar an ráta cánach breisluacha (CBL) ar leictreachas agus ar iompar paisinéirí. Déantar costas na mbeart sin a fhritháireamh go páirteach le cánacha ar bhrabúis amhantair na soláthraithe fuinnimh, is é sin cáin bhrabúis shealadach do chuideachtaí leictreachais. Réamh-mheastar glanchostas buiséadach na mbeart tacaíochta i réamhaisnéis an earraigh 2023 ón gCoimisiún ag 0.3 % de OTI in 2023¹⁰. De réir dealraimh, níl formhór na mbeart in 2023 dírithe ar na teaghlaigh ná ar na gnólachtaí is leochailí, ná ní chaomhnaíonn siad an comhartha praghais go hiomlán chun an t-éileamh fuinnimh a laghdú agus an éifeachtúlacht fuinnimh a mhéadú. Mar thoradh air sin, i réamhaisnéis an earraigh 2023 ón gCoimisiún meastar gurb é 0.1 % de OTI in 2023 méid na mbeart tacaíochta spriocdhírithe atá le cur san áireamh sa mheasúnú ar chomhlíonadh an mholta ón gComhairle an 12 Iúil 2022 ¹¹ (i gcomparáid le 0.0 % de OTI in 2022). Meastar go dtiocfaidh méadú 0.2 pointe céatadán de OTI ar chostas buiséadach na cosanta sealadaí arna tabhairt do dhaoine easáitithe ón Úcráin i gcomparáid le 2022.

¹⁰ Is ionann an figiúr agus leibhéal chostas bhuiséadacha bhliantúla na mbeart sin, lena n-áirítear ioncam agus caiteachas reatha chomh maith le – i gcás inarb ábhartha – bearta caiteachais chaipitil.

¹¹ Moladh ón gComhairle an 12 Iúil 2022 maidir le Clár Náisiúnta na Fionlainne um Athchóiriú agus lena dtugtar tuairim ón gComhairle maidir le Clár Cobhsaíochta na Fionlainne 2022, (IO C 334, 1.9.2022, lch. 213).

(19) Sa Mholadh uaithi an 12 Iúil 2022, mhol an Chomhairle go ndéanfadh an Fhionlainn gníomhaíocht chun a áirithiú go mbeidh fás an chaiteachais reatha phríomha arna mhaoiniú go náisiúnta i gcomhréir le seasamh foriomlán neodrach beartais in 2023¹², agus tacaíocht leanúnach shealadach spriocdhírthe á cur san áireamh le haghaidh na dteaghlach is leochailí agus na ngnólachtaí is leochailí i dtaobh méaduithe ar phraghsanna fuinnimh agus le haghaidh daoine ar a dteitheadh ón Úcráin. Ba cheart don Fhionlainn a bheith ar tinneall chun an caiteachas reatha a chur in oiriúint don staid atá ag síorathrú. Moladh don Fhionlainn freisin cur le hinfheistíocht phoiblí le haghaidh an aistrithe ghlais agus an aistrithe dhigitigh, agus le haghaidh na slándála fuinnimh, agus an tionscnamh REPowerEU á chur san áireamh, lena n-áirítear trí leas a bhaint as an tSaoráid agus as cistí eile de chuid an Aontais.

¹² Ar bhonn réamhaisnéis an earraigh 2023 ón gCoimisiún, meastar gur 5.6 %, i dtéarmaí ainmniúla, a bheidh san fhás aschuir féideartha meántéarmach a dhéanfaidh an Fhionlainn (meán 10 mbliana), céatadán a úsáidtear chun an staid fhioscach a thomhas.

(20) In 2023, tuartar go mbeidh an staid fhioscach i réamhaisnéis an earraigh 2023 ón gCoimisiún forleathnaitheach (-1.0 % de OTI) i gcomhthéacs boilsciú ard. Tagann sé sin sna sála ar sheasamh a bheadh neodrach ar an iomlán in 2022 (-0.1 % de OTI). An fás ar chaiteachas reatha príomha arna mhaoiniú go náisiúnta (glan ar bhearta lánroghnacha ioncaim) in 2023, táthar ag tuar go soláthróidh sé rannchuidiú forleathnaitheach dar luach 0.6 % de OTI leis an staid fhioscach. Áirítear leis sin costais na mbeart tacaíochta spriodhírthe atá cobhsaí den chuid is mó do na teaghlaigh agus na gnólachtaí is leochailí ó thaobh ardú praghsanna fuinnimh. San áireamh ann sin freisin tá costas níos airde a bhaineann le cosaint shealadach a thabhairt do dhaoine easáitithe ón Úcráin (costais ar ar tháinig méadú 0.2 % de OTI). Dá bhrí sin, an tacaíocht spriodhírthe do na teaghlaigh agus na gnólachtaí is leochailí ó thaobh ardú praghsanna fuinnimh agus daoine atá ag teitheadh ón Úcráin, ní hí sin is cúis le rannchuidiú forleathnaitheach an ghlanchaiteachais reatha phríomha arna mhaoiniú go náisiúnta ach amháin i bpáirt. Tá an fás forleathnaitheach ar chaiteachas reatha príomha a mhaoinítear go náisiúnta (glan ar bhearta lánroghnacha ioncaim) á spreagadh freisin ag innéacsú sochar sóisialta, ag maoiniú rialtais láir d'údaráis áitiúla, agus ag caiteachas cosanta breise agus infheistíochtaí a bhaineann le T&F. Mar achoimre, an fás a thuartar a thiocfaidh ar chaiteachas reatha príomha arna mhaoiniú go náisiúnta, níl sé i gcomhréir leis an Moladh ón gComhairle an 12 Iúil 2022. Ba é 0.4 % de OTI an caiteachas arna mhaoiniú ag deontais faoin tSaoráid agus ag cistí eile de chuid an Aontais in 2023, agus thug infheistíocht a mhaoinítear go náisiúnta rannchuidiú forleathnaitheach de 0.4 pointe céatadán don staid fhioscach¹³. Dá bhrí sin, tá sé beartaithe ag an bhFionlainn infheistíocht bhreise a mhaoiniú tríd an tSaoráid agus meastar go gcaomhnóidh sí infheistíocht a mhaoinítear go náisiúnta. Tá sé beartaithe aici infheistíocht phoiblí a mhaoiniú le haghaidh an aistrithe ghlais agus an aistrithe dhigitigh, agus le haghaidh na slándála fuinnimh, mar shampla fóirdheontais chun coirí ola iontaise agus pointí luchtaithe feithiclí leictreacha a athsholáthar, agus líonraí leictreachais, agus tionscadal Digirail arb é is aidhm dó athnuachan a dhéanamh ar an gcóras rialaithe traenach, tairseach fhíorúil na Fionlainne chun inimirce lucht saothair agus tionscadal an gheilleagair fíor-ama (RTE) a éascú, arb é is aidhm dó idirbhearta gnó a dhigitiú a mhaoinítear i bpáirt leis an tSaoráid agus le cistí eile de chuid an Aontais.

¹³ Leis an gcaiteachas caipitil eile a mhaoinítear go náisiúnta, réamh-mheastar go soláthrófar rannchuidiú neodrach de 0.0 pointe céatadán de OTI.

- (21) De réir Chlár Chobhsaíochta 2023, meastar go bhfanfaidh easnamh ginearálta an rialtais ag 2.6 % de OTI in 2024. Meastar go dtiocfaidh moill ar an bhfás ar ioncam cánach agus meastar go mbeidh costais úis níos airde. De réir Chlár Cobhsaíochta 2023, meastar go dtiocfaidh méadú go 76.9 % ar chóimheas fiachais ghinearálta an rialtais le OTI ag deireadh 2024. Ar bhonn na mbeart beartais atá aitheanta ag scoithdháta na réamhaisnéise, tuartar i réamhaisnéis an earraigh 2023 ón gCoimisiún easnamh rialtais 2.6 % de OTI in 2024. Tá sé sin ag teacht leis an easnamh a thuartar i gClár Cobhsaíochta 2023. I réamhaisnéis an earraigh 2023 ón gCoimisiún, tuartar go mbeidh cóimheas idir fiachas ginearálta an rialtais agus OTI níos lú ann ag deireadh 2024 – 76.2 %.
- (22) Beartaítear le Clár Cobhsaíochta 2023 deireadh a chur de réir a chéile leis na bearta tacaíochta fuinnimh ar fad in 2024. Faoi láthair, glacann an Coimisiún leis go gcuirfear deireadh leis na bearta tacaíochta fuinnimh de réir a chéile go hiomlán in 2024. Tá sé sin bunaithe ar an toimhde nach dtiocfaidh aon mhéadú an athuair ar phraghsanna fuinnimh.

- (23) Éilítear le Rialachán (CE) Uimh. 1466/97 go ndéanfaí feabhas bliantúil ar chomhardú struchtúrach an bhuiséid i dtreo an chuspóra bhuiséadaigh mheántearmaigh, ina mbeadh 0.5 % de OTI mar thagarmharc¹⁴. Agus breithnithe inbhuanaitheachta fiosaí á gcur san áireamh, bheadh sé iomchuí feabhas a chur ar chomhardú struchtúrach 0.3 % ar a laghad de OTI do 2024, de réir an Choimisiúin. Chun an feabhas sin a áirithiú, agus i gcomhréir le modheolaíocht an Choimisiúin, níor cheart go rachadh an fás ar ghlanchaiteachas príomhúil arna mhaoiniú go náisiúnta¹⁵ in 2024 thar 2.2 %, mar a léirítear sa Mholadh seo. An tráth céanna, ba cheart deireadh a chur de réir a chéile leis na bearta tacaíochta fuinnimh atá fágtha (arna mheas ag an gCoimisiún faoi láthair ag 0.3 % de OTI in 2023), má cheadaíonn forbairtí sa mhargadh fuinnimh é sin agus ag tosú leis na cinn is lú spriocdhírthe, agus ba cheart na coigiltis ghaolmhara a úsáid chun an t-easnamh rialtais a laghdú. De réir réamhaisnéis an earraigh 2023 ón gCoimisiún, níl fás ar ghlanchaiteachais reatha phríomha a mhaoinítear go náisiúnta in 2023 i gcomhréir leis an Moladh ón gComhairle an 12 Iúil 2022. Dá ndeimhneofaí sin, bheadh fás níos ísle i nglanchaiteachas príomhúil in 2024 iomchuí.
- (24) I réamhaisnéis an earraigh 2023 ón gCoimisiún tuartar go dtiocfaidh méadú ar leibhéal 2.8 % in 2024 ar an gcaiteachas príomha a mhaoinítear go náisiúnta, ag glacadh leis nach bhfuil aon athrú ar bheartais.
- (25) De réir an chláir, meastar go bhfanfaidh infheistíocht rialtais ag leibhéal 4.5 % de OTI in 2023 agus in 2024. Is léiriú é sin ar infheistíocht a mhaoinítear go náisiúnta agus infheistíocht arna maoiniú ag an Aontas, is é sin tríd an tSaoráid. Tagraíonn Clár Cobhsaíochta 2023 d'athchóirithe agus d'infheistíochtaí a mheastar a rannchuideoidh le hinbhuanaitheacht an airgeadais phoiblí agus le fás inbhuanaithe agus cuimsitheach. Áirítear ar na hathchóirithe agus ar na hinfeistíochtaí sin an t-athchóiriú ar sheirbhísí sláinte agus sóisialta atá mar chuid den phlean téarnaimh agus athléimneachta freisin, cé go bhfuil na meastacháin ar choigilteas amach anseo atá le baint as an athchóiriú fós éiginnte.

¹⁴ In Airteagal 5 de Rialachán (CE) Uimh. 1466/97 ón gComhairle, ceanglaítear freisin coigeartú is mó ná 0.5 % de OTI a dhéanamh i gcás Ballstát a bhfuil fiachas rialtais acu ar mó é ná 60 % de OTI, nó a bhfuil rioscaí níos suntasaí acu maidir le hinbhuanaitheacht fiachais.

¹⁵ Sainmhínítear glanchaiteachas príomha mar chaiteachas a mhaoinítear go náisiúnta glan ó bhearta lánroghnacha ioncaim agus gan caiteachas úis agus caiteachas dífhostaíochta timthriallaí san áireamh.

- (26) Leagtar amach i gClár Cobhsaíochta 2023 conair fhioscach mheántéarmach go dtí 2027. De réir Chlár Cobhsaíochta 2023, meastar go dtiocfaidh méadú 3.1 % de OTI ar easnamh ginearálta an rialtais in 2025 agus go dtiocfaidh laghdú beag 2.9 % air ina dhiaidh sin faoi 2026. Dá bhrí sin, tá sé beartaithe go mbeidh easnamh ginearálta an rialtais faoi bhun 3 % de OTI in 2026. De réir Chlár Cobhsaíochta 2023, meastar go dtiocfaidh méadú ar chóimheas fiachais ghinearálta an rialtais le OTI ó 76.9 % ag deireadh 2024 go 80.7 % faoi dheireadh 2026.
- (27) Tá córas leasa shóisialta éifeachtach agus cuimsitheach ag an bhFionlainn a bhfuil ardleibhéal cosanta sóisialta aige, ach tá sé casta agus tá roinnt gaistí dreasachta ann. In 2020, cuireadh de chúram ar choiste parlaiminteach tiomnaithe athchóiriú ar an gcóras slándála sóisialta a dhearadh faoi 2027. I mí Eanáir 2022, d'fhoilsigh an coiste torthaí a chuid oibre chun fadhbanna a mhapáil agus, i mí an Mhárta 2023, chuir sé an tuarascáil eatramhach uaidh i láthair, ina raibh 31 thogra le haghaidh staidéar, dréachtú reachtach agus tionscadail forbartha do rialtais amach anseo. Ar na chéad chéimeanna eile, bheadh tús a chur le hobair reachtach chun an córas leasa shóisialta a chuíchóiriú agus chun dreasachtaí chun oibre a mhéadú, agus cosaint shóisialta a chaomhnú agus an ráta fostaíochta a ardú an tráth céanna. Tá sé tábhachtach leanúint den obair chun an córas slándála sóisialta a athchóiriú chun tacú le hinbhuanaitheacht fhadtéarmach an airgeadais phoiblí.

- (28) I gcomhréir le hAirteagal 19(3), pointe (b), de Rialachán (AE) 2021/241 agus le critéar 2.2 d'Iarscríbhinn V a ghabhann leis an Rialachán sin, áirítear sa phlean téarnaimh agus athléimneachta tacar fairsing athchóirithe agus infheistíochtaí a threisiónn a chéile agus atá le cur chun feidhme faoi 2026. Tá cur chun feidhme phlean téarnaimh agus athléimneachta na Fionlainne faoi lán seoil. Mar sin féin, níor síníodh na socrúithe oibríochtúla idir an Coimisiún agus an Fhionlainn go fóill. Tá gá leis an gcéim sin chun an chéad iarraidh ar íocaíocht a chur isteach faoin bplean téarnaimh agus athléimneachta agus chun gur féidir leis an bhFionlainn teacht suas leis an sceideal iarrtha íocaíochta a comhaontaíodh. Chuir an Fhionlainn leasú ar a plean téarnaimh agus athléimneachta isteach i mí Eanáir 2023 a d'fhormheas an Chomhairle an 14 Márta 2023. Rinneadh an leasú sin i gcomhthéacs nuashonrú na ranníocaíochta uasta airgeadais atá ar fáil do na Ballstáit ón tSaoráid agus is éard a bhí ann cistiú a laghdú go comhréireach thar cheithre cholún an phlean. Chun freastal ar an gcistiú faoi chaibidil REPowerEU, tá leasú eile ar an bplean téarnaimh agus athléimneachta beartaithe in 2023. Trí chaibidil nua REPowerEU a thabhairt isteach go tapa sa phlean téarnaimh agus athléimneachta, féadfar athchóirithe agus infheistíocht bhreise a mhaoiniú chun tacú le cuspóirí straitéiseacha na Fionlainne i réimse an fhuinnimh agus an aistrithe ghlais. Ar mhaithe leis an bplean téarnaimh agus athléimneachta a chur chun feidhme go rathúil, sin agus bearta eacnamaíochta agus fostaíochta eile taobh amuigh den phlean sin, tá sé tábhachtach i gcónaí údarais áitiúla agus réigiúnacha, comhpháirtithe sóisialta agus geallsealbhóirí ábhartha eile a bheith rannpháirteach ar bhonn córasach agus éifeachtach, chun a áirithiú go bhfuil freagracht i leith an chláir oibre beartais fhoriomláin roinnte go forleathan.
- (29) D'fhormheas an Coimisiún doiciméid chlársceidealaithe uile na Fionlainne maidir le beartas comhtháthaithe in 2022. Tá sé ríthábhachtach go rachfar ar aghaidh le cláir an bheartais comhtháthaithe a chur chun feidhme go tapa sa chaoi gur comhlánú a bheidh iontu ar an bplean téarnaimh agus athléimneachta agus go mbeidh sineirge ann idir iad féin agus an plean sin, caibidil REPowerEU san áireamh, ionas go ndéanfar an t-aistriú glas agus an t-aistriú digiteach a chur i gcrích, go méadófar an athléimneacht eacnamaíoch agus shóisialta, agus go mbeidh forbairt chríochach chothrom ann freisin san Fhionlainn

- (30) Chomh maith leis na dúshláin eacnamaíocha agus shóisialta a dtugtar aghaidh orthu leis an bplean téarnaimh agus athléimneachta agus leis na cláir beartais comhtháthaithe, tá roinnt dúshláin bhreise roimh an bhFionlainn a bhaineann le ganntanas scileanna, le beartais oideachais agus oiliúna, leis an mbeartas fuinnimh agus leis an aistriú glas.
- (31) Cé gur éirigh go maith le margadh saothair na Fionlainne in 2022, tá méadú tapa tagtha ar an líon folúntas oscailte, rud a léiríonn mímhéitseálacha scileanna agus ganntanas lucht saothair in earnálacha éagsúla, go háirithe seirbhísí, foirgníocht, teicneolaíochtaí faisnéise agus cumarsáide, oideachas, cúram sláinte agus cúram sóisialta. Tá an soláthar lucht saothair oilte srianta i ngeall ar an líon measartha íseal céimithe ardoideachais sna réimsí staidéir is mó éileamh i margadh an tsaothair, chomh maith le leibhéal íseal inimirce sa lucht saothair. An tráth céanna, tá gnóthachtáil oideachais threasaigh do dhaoine idir 25 bliana agus 34 bliana d’aois faoi bhun mheánleibhéal an Aontais. Cruthaíonn ganntanas lucht saothair agus scileanna dúshláin d’iomaíochas agus d’fhás fadtéarmach na Fionlainne agus rachaidh siad in olcas a thuilleadh mar gheall ar aosú an daonra, soghluaisteacht lucht saothair atá measartha íseal ar bhonn réigiúnach agus an t-éileamh méadaithe ar scileanna nua i gcomhthéacs an aistrithe ghlais agus an aistrithe dhigitigh.

- (32) Tháinig Gníomh Aeráide nua na Fionlainne i bhfeidhm an 1 Iúil 2022, lenar bunaíodh cuspóir na Fionlainne a bheith ar an gcéad tsochaí leasa saor ó iontaise faoi 2035, chomh maith le spriocanna aeráide a leagan síos do 2030, 2040 agus 2050. Mar sin féin, tá geilleagar na Fionlainne fós ar na geilleagair is déine ar fhuinneamh san Aontas. Is iad fuinneamh, tionsclaíocht, iompar agus foirgnimh na príomhearnálacha nach mór rannchuidiú le laghduithe móra ar astaíochtaí gás ceaptha teasa. In 2021, bhí foinsí in-athnuaite fuinnimh ina gcuid shuntasach de mheascán fuinnimh na Fionlainne, 43 % a bhí i gceist leo, agus ina dhiaidh sin bhí 24 % i gceist le hola, 17 % i gceist le fuinneamh núicléach agus 9 % i gceist le gual. Tá an Rúis fós ina foinse thábhachtach breosla núicléach. Tháinig laghdú 56 % ar thomhaltas gáis nádúrtha na Fionlainne sa tréimhse idir Lúnasa 2022 agus Márta 2023, i gcomparáid leis an meántomhaltas gáis le linn na tréimhse céanna sna 5 bliana roimhe sin, méid a bhí thar an sprioc laghdaithe de 15 %. D'fhéadfadh an Fhionlainn leanúint d'iarrachtaí chun an t-éileamh ar ghás a laghdú go sealadach go dtí an 31 Márta 2024 i gcomhréir le Rialachán (AE) 2022/1369 ón gComhairle¹⁶.
- (33) Ar na dúshlán atá ann chun cuspóirí aeráide fadtéarmacha a bhaint amach tá bearna shuntasach san infheistíocht phríobháideach agus phoiblí sna príomhearnálacha astaithe chomh maith le moilleanna in úsáid na hinfeistíochta fuinnimh in-athnuaite, arb é riaráiste na n-iarratas ar cheadanna comhshaoil a bhfuil próiseáil de dhíth orthu is cúis leo. Tá gá le nósanna imeachta ceadanna a chuíchóiriú a thuilleadh chun riaráiste na dtionscadal fuinnimh atá ar feitheamh a imréiteach agus chun infheistíocht tosaíochta bhreise a éascú.
- (34) Tá gá le hinfeistíocht níos tapúla agus níos airde sa dícharbónú chun praghsanna arda fuinnimh agus spriocanna uailmhianacha aeráide a bhaint amach. D'ainneoin an fháis níos tapúla ná mar a bhíothas ag súil leis i ndíolacháin feithiclí leictreacha, ní dócha go ndéanfar an infheistíocht is gá i leathadh amach breise, go háirithe leictriú feithiclí tromshaothair, ar théarmaí an mhargaidh i ngeall ar na hachair fhada agus na limistéir inar tearc an daonra a dhéanann an Fhionlainn. Níl thart ar 40 % den ghréasán iarnróid leictrithe fós.

¹⁶ Rialachán (AE) 2022/1369 ón gComhairle an 5 Lúnasa 2022 maidir le bearta comhordaithe maidir le laghdú ar éileamh ar ghás (IO L 206, 8.8.2022, lch. 1).

- (35) Chun cinnteacht an tsoláthair a fheabhsú, d'fhéadfaí tarchur náisiúnta leictreachais na Fionlainne a neartú. Tá méadú ag teacht ar tháirgeadh fuinnimh in-athnuaite ó na lárionaid tomhaltais. Cé gur ghníomhaigh an Fhionlainn go cinntitheach chun a spleáchas ar allmhairí ola, guail agus gáis ón Rúis a laghdú, tá ceann den dá stáisiún núicléach san Fhionlainn fós ag brath go hiomlán ar bhreosla na Rúise. Tá gá le hidirnaisc láidre idir an Fhionlainn agus tíortha comharsanachta chun margadh leictreachais dea-fheidhmiúil a áirithiú sa réigiún ar fad agus chun rannchuidiú réamh-mheasta an fhuinnimh in-athnuaite leis an meascán fuinnimh a mhéadú.
- (36) Mar gheall ar ghanntanas oibrithe agus scileanna in earnálacha agus i ngairmeacha atá ríthábhachtach don aistriú glas, lena n-áirítear teicneolaíochtaí glan-nialasacha a mhonarú, a chur in úsáid agus a chothabháil, tá scrogaill á gcruthú san aistriú chuig geilleagar glan-nialasachta. In 2022, tuairiscíodh ganntanas lucht saothair san Fhionlainn le haghaidh 37 ngairm bheatha a raibh scileanna nó eolas sonracha ag teastáil uathu le haghaidh an aistrithe ghlais, lena n-áirítear innealtóirí comhshaoil, gairmithe cosanta comhshaoil agus ailtirí tógála. Chun go laghdófar na ganntanais scileanna agus chun go gcuirfear an cuimsiú sa lucht saothair agus athshannadh an lucht saothair chun cinn, tá sé ríthábhachtach córais oideachais agus oiliúna ar ardchaighdeán a bheith ann a fhreagraíonn d'athruithe ar riachtanais an mhargaidh saothair, chomh maith le bearta spriocdhírthe maidir leis an uas-sciliú agus an t-athsciliú. Chun leas a bhaint as soláthar lucht saothair nach bhfuil leas á bhaint as go fóill, ní mór na bearta sin a bheith inrochtana, go háirithe i gcás daoine aonair agus i gcás na n-earnálacha agus na réigiún is mó a ndéanann an t-aistriú glas difear dóibh.
- (37) I bhfianaise mheasúnú an Choimisiúin, rinne an Chomhairle scrúdú ar Chlár Cobhsaíochta 2023 agus léirítear a tuairim¹⁷ i moladh (1).

¹⁷ Faoi Airteagal 5(2) de Rialachán (CE) Uimh. 1466/97.

(38) I bhfianaise na n-idirnasca dlúth idir geilleagair Bhallstáit an limistéir euro agus a rannchuidiú comhchoiteann le feidhmiú an aontais eacnamaíoch agus airgeadais, mhol an Chomhairle go ngníomhódh Ballstáit an limistéir euro, trína bpleananna téarnaimh agus athléimneachta i measc rudaí eile, chun (i) inbhuanaitheacht fiachais a chaomhnú agus staonadh ó thacaíocht leathan a thabhairt don éileamh comhiomlán in 2023, spriocdhírú níos fearr a dhéanamh maidir leis na bearta fíoscacha arna nglacadh chun tionchar na bpraghsanna arda fuinnimh a mhaolú, agus machnamh a dhéanamh ar bhealaí iomchuí chun an tacaíocht a laghdú de réir mar a laghdaíonn an brú ó thaobh praghsanna fuinnimh de; (ii) leibhéal ard infheistíochta poiblí a choinneáil ar bun agus infheistíocht phríobháideach a chur chun cinn chun tacú leis an aistriú glas agus leis an aistriú digiteach; (iii) tacú le forbairtí pá a mhaolaíonn an cailleanas ó thaobh cumhacht ceannaigh de agus srian a chur ag an am céanna le héifeachtaí indéreacha ar an mboilsciú, sin agus tuilleadh feabhais a chur ar bheartais ghníomhacha maidir leis an margadh saothair mar aon le dul i ngleic le ganntanais scileanna; (iv) feabhas a chur ar an timpeallacht ghnó agus a áirithiú go bhfuil an tacaíocht fuinnimh a thugtar do chuideachtaí costéifeachtúil, sealadach, agus spriocdhírthe ar ghnólachtaí inmharthana, agus go bhfuil dreasachtaí le haghaidh an aistrithe ghlais ag baint léi i gcónaí; agus (v) cobhsaíocht mhacrairgeadais a chaomhnú agus faireachán a dhéanamh ar rioscaí, agus leanúint ag an am céanna den obair chun an t-aontas baincéireachta a chur i gcrích. I gcás na Fionlainne, rannchuidíonn moltaí (1), (2), (3) agus (4) le cur chun feidhme an chéad, an dara agus an tríú moladh a leagtar amach i Moladh 2023 maidir leis an limistéar euro,

AG MOLADH LEIS SEO go ngníomhódh an Fhionlainn in 2023 agus 2024 chun an méid seo a leanas a dhéanamh:

1. Deireadh a chur leis an bearta tacaíochta éigeandála fuinnimh atá i bhfeidhm, agus úsáid a bhaint as na coigiltis ghaolmhara chun an t-easnamh rialtais a laghdú, a luaithe is féidir in 2023 agus 2024. Dá mbeadh gá le bearta tacaíochta nua nó leantacha chun dul i ngleic le méaduithe a thiocthadh an athuair ar phraghsanna fuinnimh, a áirithiú go ndírítear bearta tacaíochta den sórt sin ar theaghlaigh leochaileacha agus ar ghnólachtaí leochaileacha a chosaint, go mbeidís inacmhainne go fíoscach, agus go gcaomhnófaí leo dreasachtaí le haghaidh coigilteas fuinnimh.

Beartas fíoscach stuama a áirithiú, go háirithe trí theorainn nach mó ná 2.2 %¹⁸ a chur leis an méadú ainmniúil ar ghlanchaiteachas príomhúil arna mhaoiniú go náisiúnta in 2024.

Infheistíocht phoiblí a mhaoinítear go náisiúnta a chaomhnú agus ionsú éifeachtach deontais faoin tSaoráid agus cistí eile de chuid Aontais a áirithiú, go háirithe chun an t-aistriú glas agus an t-aistriú digiteach a chothú.

Le haghaidh na tréimhse tar éis 2024, leanfaidh siad de straitéis fhíoscach mheántéarmach a shaothrú maidir le comhdhlúthú inbhuanaithe de réir a chéile, mar aon le hinfheistíochtaí agus athchóirithe atá fabhrach d'fhás inbhuanaithe níos airde, chun staid fhíoscach mheántéarmach stuama a bhaint amach.

An córas slándála sóisialta a athchóiriú chun éifeachtúlacht an chórais sochar sóisialta a mhéadú, rud a chuirfeadh feabhas ar dhreasachtaí chun oibre agus a thacódh freisin le hinbhuanaitheacht fhadtéarmach an airgeadais phoiblí.

¹⁸ A mheastar a chomhfhreagraíonn d'fheabhas bliantúil de 0.3 % de OTI ar a laghad ar chomhardú an bhuiséid struchtúraigh do 2024, mar a thuairiscítear in aithris 23.

2. Leanúint dá phlean téarnaimh agus athléimneachta a chur chun feidhme go leanúnach agus bailchríoch a chur go pras ar chaibidil REPowerEU d'fhonn tús a chur go tapa le cur chun feidhme an tionscnaimh sin. Leanúint ar aghaidh le cur chun feidhme tapa chláir an bheartais comhtháthaithe, sa chaoi gur dlúth-chomhlánú a bheidh iontu ar an bplean téarnaimh agus athléimneachta agus go mbeidh dlúthshineirge ann idir iad féin agus an plean sin.
3. Aghaidh a thabhairt ar ghanntanais lucht saothair agus scileanna trí athsciliú agus uas-sciliú an lucht saothair agus tríd an tairiscint ardoideachais a leathnú, go háirithe le haghaidh na réimsí staidéir is mó éileamh i margadh an tsaothair.
4. Spleáchas foriomlán ar bhreoslaí iontaise a laghdú trí dhlús a chur le húsáid foinsí in-athnuaite fuinnimh, lena n-áirítear trí nósanna imeachta ceadanna a bhrostú a thuilleadh, agus borradh a chur faoin infheistíocht phoiblí agus phríobháideach i ndícharbónú na tionsclaíochta agus an iompair, lena n-áirítear trí leictriú. Bonneagar fuinnimh a fhorbairt chun cinnteacht an tsoláthair a mhéadú trí tharchur an leictreachais a neartú. Cur leis na hiarrachtaí beartais atá dírithe ar sholáthar agus ar shealbhú na scileanna agus na n-inniúlachtaí atá ag teastáil le haghaidh an aistrithe ghlais.

Arna dhéanamh sa Bhruiséil,

Thar ceann na Comhairle
An tUachtarán